herpy

FROSKER

White-lipped Tree Frog

Nyctimystes infrafrenatus

Nyctimystes infrafrenatus er en stor, grønn trefrosk på 11-14 cm og regnes som verdens største trefrosk. Den lever i lavlandet på Ny-Guinea og omkringliggende øyer og i det nordøstlige Australia, ofte tett på mennesker. Den er rolig og sitter gjerne fremme, men trenger varme, et stort og høyt terrarium og en ordentlig vanndel.

Familie: Pelodryadidae Tidligere navn: *Litoria infrafrenata* **Mild hudgift**

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**11-14 cm** snute-kloakk-lengde
Vekt	**30-60 g**
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Hudgift	**Mild** Vask hendene etter kontakt, og hold fingrene unna øyne og munn
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**90 × 45 × 90 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**60-95 %**
Vann	**Vanndel** dybde 10-15 cm
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**6-8 mnd.**
Egg per legging	**100-6 000**
Klekking	**1-2 dager**
Larvetid	**42-60 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Nyctimystes infrafrenatus er Australias største frosk og regnes som verdens største trefrosk. Voksne dyr måler 11-14 cm fra snute til kloakk, i gjennomsnitt omtrent 11 cm, og veier typisk 30-60 g. Kroppen er kraftig med lange bein og store hefteskiver. Tærne har full svømmehud, og fingrene er minst halvt forbundet.

Ryggen er oftest lys gressgrønn, men fargen skifter med temperatur og underlag og kan bli brun; det finnes også rødbrune, fiolette, nesten svarte og metallblå dyr. Det tydeligste kjennetegnet er et hvitt til kremfarget bånd langs underleppen som fortsetter under trommehinnen til skulderen. Et lignende bånd løper langs bakkanten av leggen og kan bli laksefarget, særlig

hos hanner i yngletiden. Undersiden er hvitaktig og kornet. Hunnene er større og har tykkere hud enn hannene, og hannen har en strupesekk.

Arten ble beskrevet av Albert Günther i 1867 som *Hyla infrafrenata* og står i eldre litteratur og hos forhandlere som *Litoria infrafrenata*. Slektsplasseringen er fortsatt omstridt: her brukes *Nyctimystes infrafrenatus*, men arten føres også under slekten *Sandyrana*.

Hudgift: Arten er ikke kjent for å være spesielt giftig, men huden skiller ut en sekresjon med antimikrobielle peptider (frenatiner), på samme måte som hos den nære slektningen *Ranoidea caerulea*. Det kan irritere slimhinner, og det finnes ingen opplysninger om forskjell på ville og oppdrettede dyr. Vask hendene etter kontakt, og ikke ta på øyne og munn etterpå.

Temperamentet er rolig, og dyrene sitter ofte fritt fremme, også om dagen. Arten regnes likevel som mer sårbar og vanskeligere å holde og oppdrette enn *R. caerulea*, særlig når dyrene er viltfangede.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Nyctimystes infrafrenatus lever i det nordøstlige Australia langs kysten av Kapp York-halvøya og i det våte tropiske Queensland rundt Townsville. Den er den mest utbredte trefrosken i Ny-Guinea-regionen og finnes fra det østlige Indonesia over hele Ny-Guinea til Bismarck- og Admiralitetsøyene. Forekomster på Salomonøyene og i Øst-Timor er også oppgitt, men er usikre og ikke med på kartet.

I Australia blir dyr av og til fraktet sørover i kasser med bananer og annen frukt og dukker opp langt fra det opprinnelige utbredelsesområdet. Det er ikke snakk om etablerte bestander.

> **Naturlig utbredelse:** Australia, Indonesia og Papua Ny-Guinea.

LEVEOMRÅDE

Nyctimystes infrafrenatus er lite kresen når det gjelder levesteder: regnskog, fuktig og tørr skog, lyngmyrer, tesumper, mangrove, savanne, plantasjer, hager og parker, særlig i kystnært lavland. I tørre strøk finnes den bare der det er vannsamlinger å yngle i. Den lever ofte i og rundt hus, skur og garasjer. Arten er en lavlandsfrosk som trolig ikke går høyere enn omtrent 1.200 m.

Frosken er mest aktiv om natten, men er mer dagaktiv enn mange andre løvfrosker og hviler om dagen gjerne på steder der solen når inn. I tørketiden gjemmer den seg i hulrom i trær og under bark og steiner. Hannene kaller om våren og sommeren på den sørlige halvkule, etter regn, fra vegetasjonen rundt stille vann. Kallet minner om en stor hunds bjeffing. Temperatur og luftfuktighet på leveområdene er ikke dokumentert. Arten kan bli over 10 år gammel i naturen.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

To voksne *N. infrafrenatus* kan holdes i et terrarium på 90 × 45 × 90 cm. Flere dyr krever mer bunnareal. Arten er stor og klatrer, så gi både høyde og bunnareal, og la terrariet være godt ventilert og helt tett. Et lokk med fluenett av glassfiber slipper UV-lyset gjennom; bruk aldri nett av stål eller aluminium, for det river opp huden.

Beplant med kraftige planter som tåler varme, fuktighet og svakt lys: gullranke, *Ficus*, *Spathiphyllum*, *Philodendron*, orkideer og bromelier. Froskene er tunge og hardhendte mot beplantningen. Gi kraftige greiner, kork og et par skyggefulle steder. Bunnen kan være kokosfiber, barkflis eller en jord- og løvblanding over et drenslag; en bar glassbunn fungerer også. Jord blir lett vannmettet og gir skadelige bakterier, så sørg for god drenering, for eksempel et hull i bunnen under landdelen med nett, grus og så jord oppå. Fjern gjødsel og døde fôrdyr jevnlig.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Hold terrariet på 24-28 °C om dagen og 20-22 °C om natten. Arten må holdes varm: lengre tids kulde under 15 °C er dødelig. Står terrariet i et uoppvarmet rom, er en akvarievarmer i vanndelen den enkleste løsningen; holdes vannet på 28-30 °C, blir luften over 20 °C. Et vannfall eller annen vannbevegelse øker fordampningen og holder både temperatur og luftfuktighet

stabile. Er varmetapet stort, kan en del av lokket dekkes med glass eller plast, men ikke under lysarmaturen, slik at UV-lyset fortsatt når ned.

Vinterhvile er ikke nødvendig. Hvor grensen for for mye varme går, er ikke dokumentert, så hold deg til de oppgitte tallene, og unngå direkte sol på terrariet.

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Hold luftfuktigheten på 60-95 %, og overbrus terrariet daglig med regnvann eller avklort springvann. En stor vanndel med litt vannbevegelse gjør det lett å holde fuktigheten i den høye enden. Sørg samtidig for god ventilasjon, slik at luften ikke blir stillestående, for det gir luftveisproblemer og mugg. Frosken må alltid ha tilgang til vann, ellers risikerer den å tørke ut.

VANN OG VANNKVALITET

N. infrafrenatus må ha en ordentlig vanndel på 10-15 cm; den holder på fuktigheten og er nødvendig hvis dyrene skal yngle. Den kan dekke en stor del av bunnen. Frosken svømmer ikke særlig godt, så det må være flere enkle veier opp, særlig i hjørnene, der små frosker lett blir fanget fordi de ikke klarer å bryte overflatespenningen på glatt glass.

Bruk springvann der klor er fjernet, enten ved å la det stå et døgns tid eller to i en bøtte eller med et klornøytraliserende akvariemiddel. Bruk aldri varmt vann fra kranen, for det kan inneholde kobber, som er giftig for frosker; varm i stedet opp kaldt vann i en gryte av rustfritt stål. Et 90 cm terrarium med 15 cm vann over halvparten av bunnen og tre voksne frosker, uten planter og filter, krever vannskift omtrent en gang i uken. Planter og et filter gjør skiftene sjeldnere, men filteret må ikke gi så mye strøm at rumpetroll og unger blir revet med. Bruk aldri såpe eller rengjøringsmidler.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

LYS OG UVB

Arten er overveiende nattaktiv, men hviler om dagen på steder med sollys, og hos dyr som er holdt helt uten UV-lys er det sett vekststans og misdannelser. Arten kan klare seg med lyset plantene krever, men på det grunnlaget er UVB her satt til anbefalt. En svak UVB-kilde med rikelig skygge (Ferguson-sone 2, et anslag) er et godt valg. Lysstoffrør bør henge omtrent 40 cm over bunnen, fordi UV-lyset ikke når lenger ned, og UV-rør skal byttes etter 18-24 måneder, selv om de fortsatt lyser.

Gi 12 timers lys om dagen, minst 6-8 timer, på timer. Skal dyrene yngle, kan daglengden varieres med årstidene.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

N. infrafrenatus spiser nesten alt som beveger seg og kan svelges: sirisser, kakerlakker, vandregresshopper, spyfluer, silkeormer og meitemark. Voksmøllarver og melormer er godbiter. Fôrdyrene må høyst være like brede som froskens munn. Unngå museunger og kjøttstrimler: for mye protein belaster nyrene og fører til urinsyregikt, uopprettelige nyreskader og død. Variert insektkost er nøkkelen.

Unger (10-35 mm) spiser bananfluer, stuefluer, ovnsfisk, små sirisser og kakerlakker og skal ha fôr tilgjengelig hele tiden. Voksne får omtrent 10-20 % av sin egen størrelse i fôr fordelt på 2-3 måltider i uken. Støv fôret med like deler kalk og multivitamin ved annenhver eller hver tredje fôring, og bland bare litt av gangen, for kalken bryter ned vitaminene. Fjern druknede insekter fra vannet, eller gi fôret med pinsett. Arten blir lett feit, så følg med på vekten.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

N. infrafrenatus er rolig og nysgjerrig og sitter ofte synlig fremme, også om dagen. Den hopper ikke mye, men venter på at et bytte skal komme forbi, og springer så de siste 10-15 cm. Utenom yngletiden er den ikke sosial og kan godt holdes alene, i par eller i en liten gruppe når plassen rekker. Den spiser alt den kan gape over, så mindre frosker og firfisler hører ikke hjemme i terrariet, og bare jevnstore dyr bør holdes sammen.

Hannene kaller høyt og dypt, særlig når luftfuktigheten stiger, så terrariet hører ikke hjemme i soverommet. Håndter så lite som mulig: huden er følsom for fett, såpe og kjemikalier. Bruk en gjennomsiktig boks, eller rene, våte hender eller pudderfrie hansker når frosken skal flyttes. Blir den skremt, kan den avgi et katteaktig mjau eller tømme blæren.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnen er større og tykkere enn hannen, og hannen har en strupesekk og kaller. Kjønnsmodne hanner kan få mørke brunstknuter på tommelen. Unge frosker som holdes varmt og får rikelig med fôr, når avlsstørrelse og voksenstørrelsen på 12-14 cm på bare 6-8 måneder. Hold en liten gruppe hvis du vil ha begge kjønn.

PARRING

I naturen kaller hannene om våren og sommeren etter regn. I terrariet settes ynglingen i gang med kraftigere sprøyting og høyere luftfuktighet, en liten temperaturstigning og en større vanndel til egglegging; en daglengde som følger årstidene kan også hjelpe. Utover det er avl i fangenskap bare sparsomt beskrevet. Hannen omklamrer hunnen, og eggene befruktes utenfor kroppen. Vanndybden betyr ikke mye: arten kan yngle i så lite som 15 cm vann.

EGG OG RUMPETROLL

N. infrafrenatus legger eggene i klumper av klar gelé på overflaten av permanente og midlertidige vannsamlinger. Hunnen legger fra omtrent 100 til flere tusen egg av gangen, opptil 6.000, og eggene er omtrent 3 mm. Antallet er dårlig dokumentert. Det er ingen yngelpleie, så ta de voksne ut, eller flytt eggene til et kar med rent, oksygenrikt vann.

Rumpetrollene er mørkebrune med en lys stripe på hver side av hode, kropp og hale. De lever av alger og kan fôres med finmalt fiskefôr, rumpetrollfôr og spirulina. Hold vannet varmt og rent, skift det ofte, og fordel rumpetrollene på flere kar hvis de blir mange. Et lite tilskudd av akvariesalt i halv dose hjelper mot sopp.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 1-2 dager, og metamorfosen skjer etter 6-8 uker; hele utviklingen fra egg til frosk tar omtrent åtte uker. Når forbeina kommer frem, skal rumpetrollet lett kunne komme opp av vannet: senk vannstanden, og legg i skrå steiner, kork eller flytende planter. Nyomvandlede unger drukner lett hvis de bare har glatt glass å holde seg i, så lag en vannkant med rikelig med avsatser.

OPPDRETT AV UNGER

De nyomvandlede ungene skal ha fôr hele tiden: bananfluer, fluer, små møll, små sirisser og små kakerlakker, støvet med kalk og vitaminer. Hold dem varmt og fuktig med lett tilgang til både vann og land. Med varme og rikelig med fôr vokser de til avlsstørrelse på 6-8 måneder. Sorter etter størrelse, for arten spiser alt som kan svelges. Når ungene best flyttes til et større terrarium, er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

Få sykdommer er beskrevet spesifikt for *N. infrafrenatus*, men disse problemene går igjen hos store trefrosker:

- Kulde: lengre tid under 15 °C er dødelig. Hold terrariet varmt, og sjekk temperaturen om natten.
- Feil kosthold: for lite kalk og vitaminer gir beinsykdom, og for mye protein gir urinsyregikt og nyreskader. Fôr variert, støv fôret, og unngå museunger og kjøtt.
- Manglende UV-lys: vekststans og misdannelser er sett hos dyr som er holdt uten.
- Infeksjoner i huden: rødlige eller blåaktige misfarginger og hvite, vattaktige eller soppaktige områder, særlig på nedre buk, rundt kloakken og på innsiden av bakbeina, skyldes bakterier og sopp og krever rask behandling. Infeksjoner i luftveiene skyldes stillestående luft og skitt.
- Skjelvinger eller krampelignende bevegelser i beina ved håndtering er et faresignal.
- Overvekt ved for mye fôr og uttørking ved for lav luftfuktighet.
- Viltfangede dyr: mange dyr i handelen er fanget i naturen. Hold dem i karantene.

En frisk frosk sitter mest i den øvre delen av terrariet, er kraftig uten å være feit og har stor appetitt. En syk frosk sitter oftere på bunnen og virker slank med slapp hud. Isoler dyret, og oppsøk en veterinær med kunnskap om amfibier. Sett aldri ut frosker eller rumpetroll i naturen.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.